

Nok at se til for både avlere og fabrik

Af adm. direktør Ronnie B. Nielsen

For første gang i mange år måtte AKV afslutte kampagnen i januar, dog blev det ikke senere end den 6. januar. Vi oplevede en meget våd sensommer, som gjorde, at avlerne forsøgte at redde deres kornhøst eller gerne ville lade arealerne tørre lidt, inden kampagnen startede. Det resulterede i forsinket kampagnestart den 11. september, og det var en af årsagerne til den sene afslutning.

Vand på markerne

Men på trods af de store vandmængder oplevede flere avlere flotte udbytter, og dermed kunne AKV slutte kampagnen med at have produceret 50.000 tons stivelse på trods af, at store mængder kartofler aldrig blev høstet. Den regulære kampagne blev færdig før jul, men vi valgte at udnytte den fulde avl og dermed køre produktionen ind i det nye år.

Det forventes på lige fod, at al avl vil blive udnyttet i 2018, da der kommer til at være god plads i siloen, og der er et godt marked at sælge i, så hellere lægge lidt for mange kartofler i år end lægge for lidt - vi får brug for stivelsen.

Det våde år gjorde også, at vi i år oplevede en rekordhøj smudsprocent på i gennemsnit 7,7%, og da de fleste kartofler var våde, kunne vi ikke ryste de store mængder jord af, som vi kan i et mere normalt år. Det betød, at vores vandrensning til kartoffelvask blev meget presset og havde svært ved at følge med den store mængde smuds.

På den positive side oplevede vi meget få rådne kartofler på trods af de svære optagebetingelser, og dette viser flot landmandskab fra vores avlere, da vi havde frygtet meget store mængder rådne kartofler sidst på kampagnen.

I fabrikken havde vi et utrolig stabilt år, næsten rekordstabilitet, bortset fra branden i oktober, hvor vi oplevede en mindre brand i vores proteintørreri, heldigvis meget lokalt i et filterhus. Filterhuset er en mindre silo, hvor proteinerne blæses over efter tørring for at skille luften fra proteinet med et filter. Brandvæsnet var på pladsen i ca. 3 timer, og herefter kunne vi komme til anlægget igen efter endt slukningsarbejde. Vi brugte 18 timer nonstop på at reparere og udskifte - med lån af reservedele fra AKK, hvilket vi igen gerne vil takke for - mens operatørerne i stivelsesanlægget brugte stoptimerne på at fremskynde den ugentlige rengøring af anlægget for på den måde at spare de 8 timers rengøring, der ellers skulle have været næste dag. Samlet resulterede det i et stop på 23 timer, men vi vandt 8 timer på rengøringen. Efter omstændighederne et resultat, vi er meget stolte af.

Inddamperne kørte sin anden kampagne, og der var lavet programforbedringer imellem kampagnerne. Forbedringerne viste tidligt sin effekt, og vi fik en utrolig stabil drift. Der er derfor ikke megen optimering tilbage i inddamperen efter denne kampagne. Ligeledes blev proteindekantere optimeret i deres anden kampagne og blev langt mere drifts stabile i forhold til det første år.

Morgenstemning på AKV

Vi har i år oplevet en god udlevering af både protein og stivelse. Der tegner sig et billede af meget lave overgangslagre til den kommende kampagne. Det er glædeligt, for det betyder, at vi har plads til en stor avl, og vi ser frem til en rekordstorproduktion i 2018.

Nye investeringer på AKV

Af produktionschef Morten Pedersen

AKV afholdt i efteråret en ekstraordinær generalforsamling, hvor det blev besluttet at udvide andelskapitalen med 35%. Som et led af andelsudvidelsen blev der præsenteret planer for de investeringer, som en andelsudvidelse kan involvere.

Visualisering af ny silo

Med andelsudvidelsen ved vi, at vi sigter imod at producere 65.000 tons mel inden for nogle få år.

Det betyder at vi skal kunne opbevare større mængder kartoffemel, og det har vi ikke mulighed

for med vores eksisterende silo. Derfor har vi allerede på nuværende tidspunkt indgået en aftale, der gør, at vi i december 2018 har en ny større silo ved siden af de eksisterende siloer. På nuværende tidspunkt er der blevet gravet ud til siloen, og selve arbejdet på siloen begynder inden for en kort tid for at sikre, at vi er klar til at bruge den fra omkring årsskiftet.

Efter branden i proteintørreriet blev det besluttet at udskifte det eksisterende proteintørreri med et nyt, der samtidig er forberedt til en potentiel kapacitetsøgning. Det nye proteintørreri har tillige en langt højere sikkerhed med hensyn til både brand og støvekspllosion. Desuden vil flere af driftsegenskaberne blive moderniseret, og det bør lede til en mere stabil operation og optimering af proteinudbyttet.

Det nye tørreri vil stå klar til den nye kampagne, og vi håber på en let indkøring og stabil drift.

Flyttedag

Af teknisk chef Niels P. Johansen

Det nye værksted er blevet indflytningsklar, og teknisk afdeling er i fuld gang med at flytte maskiner, reservedele og værktøj til de nye faciliteter.

Første etape har været at få flyttet smedeafdelingen, som nu har deres daglige gang i det nye værksted. Efterfølgende flytter vi til de nye kontorfaciliteter samt får flyttet elafdelingen. Dette betyder, at alle afdelinger snart er samlet i én teknisk afdeling og ikke som før spredt ud på forskellige lokationer.

Vi kan allerede nu mærke en væsentlig forbedring i forhold til akustik samt arbejdsgange, f.eks. skal man ikke længere manuelt hente en længde jern fra det kolde lager over til værkstedet for at save det ud og efterfølgende lægge det på plads. Nu kan man løfte jernet direkte ned med kran på en rullebane, der er placeret lige ved stålreolen, save det ud og lægge det på plads.

Arbejdsgangen er hermed blevet væsentligt hurtigere og mindre belastende.

Støjende arbejdsprocesser er flyttet ind i to separate rum, således at andre ikke belastes af lyden.

Adgang til rummene foregår via to hurtigporte, således man får en hurtig og flydende arbejdsgang.

Kampagne ind i januar

Af agrochef Henrik Pedersen

For første gang i mere end 25 år har AKV i år planlagt kampagne til midt i januar. Avlerne til de andre melfabrikker i Danmark har praktiseret denne øvelse, så det kan vi også på AKV, med de udfordringer dette giver.

Som udgangspunkt er det ca. 1/3 af kartoflerne, der kan leveres som direkte levering, hvilket sker i perioden fra midt i september til slutningen af oktober. Tilsvarende betyder dette, at 2/3 så skal lagres. Udfordringen bliver sådan set ikke at gemme kartoflerne til hen i januar, for en kartoffel, der er høstet godt, vil klare sig lige så godt i midten af januar som i midten af november.

Udfordringen vil ligge i, at der samlet set er en større andel af kartoflerne, der skal lagres og høstes, så de er lageregne. Her er det vigtigt at passe på med kvælstofgødskningen, idet en mark, der har fået for meget N, vil få mere skimmel, vil blive høstet sent, vil få flere beskadigelser og dermed er risikoen for råd også større. Det er en god idé at lade lidt af arealet være gødet i underkanten, så man her både kan komme tidligt i gang med lagerhøsten, og man har et areal, hvor der er større chance for rigtig god lageregnethed.

Danske kartofler

Af agrochef Henrik Pedersen

Danske Kartofler er brancheforeningen for dansk kartoffelproduktion.

Dette gælder både avlere af kartofler, melfabrikker, spisekartoffelpakkerier og dem, der forarbejder kartofler. AKV's avlere er alle med i Danske Kartofler, idet AKV har et medlemskab, som dækker både fabrik og avlere, og dette er også gældende for KMC's fabrikker.

Den 5. februar 2018 fandt den årlige generalforsamling sted, og her redegjorde formand Carl Heiselberg i sin beretning for de opgaver, som foreningen arbejder med, og hvilke udfordringer der er i branchen.

De væsentligste arbejdsopgaver drejer sig om forholdene omkring pesticidgodkendelse og pesticidafgifter, kontakt til Landbrugsstyrelsen i forhold vedrørende f.eks. kartoffelbrok og læggekartoffelkontrol, samt rammevilkår i det hele taget.

Endvidere gøres der en stor indsats for at pleje kartoffelens image til gavn for hele erhvervet, og ikke mindst for at fremme spisekartoffelafsalgningen.

AKV havde en stand ved den årlige generalforsamling.

AKV Langholt er repræsenteret i bestyrelsen for Danske Kartofler ved bestyrelsesmedlem Niels Pedersen Qvist.

AKV deltog i generalforsamlingen, både ved et fagligt indlæg om kartoffelforsøg i praksis samt ved en sortsudstilling.

Kalender

Af sekretær Jytte Koldkjær

Generalforsamling	Tirsdag den 19. juni 2018 kl. 13.00	
Fremvisning i AKV's forsøgsmark	Onsdag den 4. juli 2018 kl. 14.00	Hedegårdsvej 12, 9330 Dronninglund
Fremvisning i AKV's forsøgsmark	Onsdag den 4. juli 2018 kl. 19.00	Hedegårdsvej 12, 9330 Dronninglund

Afsender:
AKV Langholt AmbA
Gravsholtvej 92
9310 Vodskov

Tlf. 96 389420
E-mail: akv@akv-langholt.dk
[Http://www.akv-langholt.dk](http://www.akv-langholt.dk)

En dag med mange informationer

Af agrochef Henrik Pedersen

Den 23. januar 2018 afholdt AKV avlermøde i Hjallerup. Omkring 120 havde fundet vej til en dag, der var fyldt med informationer. Der blev orienteret om kampagnen, fabrikkens drift, de store udfordringer fra det regnfulde efterår, samt givet status på Starchify, som er AKV's nye modifieringsfabrik til fødevarstivelse, og status på udvidelsesplaner. Fagligt var der indlæg fra Agro, som dækkede næsten alle aspekter i kartoffelavl. Præsentationerne herfra er udsendt til andelshaverne, så der er rig mulighed for selvstudie.

Nofy nu på EU-sortliste

Af forsøgsleder Claus H. Nielsen

AKV's Agroafdeling har de sidste 10-15 år arbejdet med hobbyforædling i samarbejde med det hollandske læggekartoffelfirma Agrico, hvis sorter vi også repræsenterer i Danmark. Agrico er de førende inden for skimmelresistente spisekartofler, og med deres viden og adgang til gamle vilde sorter med skimmelresistens blev der startet et samarbejde om at få lavet stivelsessorter med skimmelresistens.

Dette samarbejde har nu båret frugt, og AKV har nu fået den første høj-skimmelresistente sort på EU-sortliste. Den har fået navnet Nofy. Ideen til navnet kommer fra No= Ingen og så en fortolkning/forkortelse af Phytophthora= Fy, som betyder Skimmel, så navnet Nofy symboliserer Ingen Skimmel.

Krydsningen, som ligger til baggrund for Nofy, er Stayer * AR02-3921, hvor der blev lavet bestøvning i 2006, som blev til frøplanter i 2007. I 2008 fik vi så 200 knolde fra denne krydsning, deriblandt Nofy. Vi laver udvælgelsen på en 3-årig periode, og derefter sender vi vores udvalgte sorter videre til Agrico's afprøvning, som tager 5 år. Derefter skal sorten for at komme på sortslisten testes i en EU-afprøvning, og det tager i bedste fald kun 2 år. Så fra bestøvning og til en sort kan komme på sortslisten, går der minimum 12-13 år.

Billedet viser Kuras og Nofy usprøjtet den 7. august 2017. og man kan se, at Kuras er 100% smittet med skimmel, og Nofy kun viser de første symptomer. Skimmelstrategien til en sort med så stærk resistens er, at man først starter behandling omkring august og derved kun skal behandle sorten 3-4 gange, hvor man normalt vil behandle Kuras 10-14 gange.

Kuras og Nofy usprøjtet den 7. august 2017